

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2535

ชื่อผู้เขียน

นางสาวนันท์ ศิริวนารังสรรค์

ส.ม.

สาขารณศาสตร์

คณะกรรมการการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ นายแพทย์สมศักดิ์

ธรรมธิตวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย

สุพิทษาพร

อาจารย์ นายแพทย์พงศ์เทพ

วิวัชรธนะเดช

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องบุหรี่กับความรู้ เรื่องบุหรี่เพศ ฐานะ ลักษณะครอบครัวและลักษณะเพื่อนฝูง ในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2535 โดยศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional descriptive research) ในกลุ่มตัวอย่าง 182 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ systematic random sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามชนิดตอบเอง และแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ มีชยฐาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test t-test และ Odd Ratio ผลการศึกษพบว่า

ทางด้านความรู้ จากการตอบแบบสอบถามความรู้ที่นักศึกษาตอบได้คะแนนเฉลี่ย 12.9 ± 2.1 คะแนน โดยมีผู้ตอบถูกสูงสุด 17 คะแนน ต่ำสุดตอบได้ 6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ทางด้านการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ของนักศึกษาปี
 ที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่ากับร้อยละ 12.6 และอัตราการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายปี
 ที่ 1 เท่ากับร้อยละ 23.2 สำหรับนักศึกษาหญิงไม่พบว่ามี การสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่ของผู้ที่ไม่สูบ
 บุหรี่ให้เหตุผลของการไม่สูบบุหรี่เช่นเดียวกับผู้ที่เคยสูบบุหรี่แล้วเลิกสูบบุหรี่ คือ ทราบว่า
 บุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับผู้ที่สูบบุหรี่พบว่าเหตุจูงใจที่ทำให้อยากสูบบุหรี่ครั้งแรก
 คือ อยากลองว่ารสชาติเป็นอย่างไรร้อยละ 37.9 จำนวนที่สูบใหม่แต่ละวัน มีค่ามัธยฐาน
 เท่ากับ 10 มวน และ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.4 ± 6.8 มวน โดยเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการ
 ซื้อบุหรี่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 36 บาท และ ค่าเฉลี่ย 101.5 ± 122.9 บาท ต่อสัปดาห์
 ส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่กับเพื่อนร้อยละ 52.5 สถานที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.3 จะสูบในที่
 ลับตาคน เช่น ห้องนอน ห้องน้ำ หอพัก และไนท์บาร์หอนอื่น ๆ ผู้สูบบุหรี่มีส่วนในการ
 เกี่ยวข้องสถานเริงรมย์แตกต่างจากผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ คือ เท่ากับร้อยละ 22.2 และ 2.7 ตาม
 ลำดับ และผู้ที่ชักจูงหรือจูงใจให้เริ่มสูบบุหรี่มากที่สุดคือเพื่อน ร้อยละ 56.5 ผู้ที่ชักชวนให้
 กลุ่มผู้สูบบุหรี่เลิกสูบบุหรี่ส่วนใหญ่ร้อยละ 22.8 คือเพื่อนเช่นกัน แหล่งที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ
 บุหรี่มีหลายแหล่ง ได้แก่ จากสถาบันการศึกษา วัด วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ โดย
 ส่วนใหญ่เห็นว่าแหล่งที่สามารถกระตุ้นให้ได้รับความรู้ได้มากที่สุด คือ สถาบันการศึกษา
 นักศึกษาที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.7 มีความคิดอยากเลิกสูบบุหรี่เพราะทราบว่าบุหรี่มีผล
 ต่อสุขภาพ แต่ไม่สามารถเลิกสูบได้เพราะเห็นผู้อื่นสูบและไม่สามารถควบคุมตนเองได้

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่กับตัวแปรอื่น ๆ
 นั้น พบว่า ผู้สูบบุหรี่มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่น้อยกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ ปัจจัยเสี่ยงต่อการที่จะสูบบ
 หาร์ ได้แก่ การเป็นบุคคลที่ครอบครัว บิดา มารดาต้องการน้อย ถูกบิดามารดาปล่อยปละละ
 เลย ไม่สนใจมากและมีโอกาสเสนอความคิดเห็นในครอบครัวน้อย ในด้านลักษณะความ
 สัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ได้แก่ การที่เคยถูกเพื่อนชวนให้สูบ
 บุหรี่และการมีเพื่อนสนิทที่ติดบุหรี่ ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้สูบบุหรี่
 และ ไม่สูบบุหรี่ คือ อายุของผู้สูบบุหรี่มากกว่าและเงินเดือนรวมของผู้สูบบุหรี่สูงกว่าผู้ไม่
 สูบบุหรี่

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ รัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรเร่งเสริมสร้างความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับบุหรีให้กับเยาวชนอย่างจริงจัง ในทุกระดับของสถาน การศึกษาและนอกสถานการศึกษา ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยผ่านสื่อสารมวลชน ต่าง ๆ อย่างผสมผสาน ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี ค่านิยมของการไม่สูบบุหรี แนวทางในการปฏิเสธการชักชวนให้สูบบุหรีหรือเที่ยวสถานเริงรมย์กับเพื่อน พระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบการปฏิบัติตนในระหว่างการงดเพื่อเลิกสูบบุหรี เป็นต้น ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับต่าง ๆ มีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ตั้งมา โดยกระตุ้นและเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ได้ร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด รวมทั้งควรมี โครงการการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรีในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องบุหรี และเป็นส่วนในการเสริมกลไกการเฝ้าระวังการส่งเสริม การขายบุหรีให้เป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการวิจัยพฤติกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรีในเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหา และการผลิตสื่อในการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรีที่น่าสนใจและเข้าใจง่ายได้อย่าง สอดคล้องกับสภาพสังคมของเยาวชนในกลุ่มต่าง ๆ ต่อไป

Independent Study Title Smoking Behavior of First Year
Chiang Mai University Students in
Academic Year 1992

Author Mrs. Sivanan Siriwanarangsun

M.P.H. Public Health

Examining Committee Doctor Somsak Thamthitawat
Assistant Prof.Pichai Supitayaporn
Dortor Pongthep Wiwatanadeth

Abstract

The objectives of this study were to identify the knowledge level and smoking practices, the relationship between the knowledge on cigarettes, sex, socio-economic status, family characteristics and friends with smoking practices of first-year students of Chiang Mai University, 1992. The study was a cross-sectional descriptive research conducted in 182 students sampled by means of systematic random sampling technique. The instruments of this study were self-administered questionnaires and achievement test for knowledge on cigarette. Statistical analysis was processed by microcomputers and statistics used were as follows : percentage, mean, median, standard deviation, Chi-square test, t-test and odd ratio. The results of this

study revealed that the students got an average of 12.9 ± 2.1 scores on knowledge on cigarette. The highest score was 17 and the lowest was 5 from the highest possible score of 20. With regard to the smoking habit, it was found that 12.6 % of the 1st year students smoked cigarettes. All smokers were male accounted to 23.2 % of male students, while there was no reply of smoking in female students. Most of the non-smokers did not smoke because they knew detrimental effects of cigarette to health, so did those who quit smoking. For the smokers, the motivation to start smoking was to try it (37.9 %). Median number of cigarettes smoked per day was 10 (mean = 10.4 ± 6.8). The median expenditure for smoking was 35 baht (mean = 101.5 ± 122.9 baht) per week. 52.3 % of smokers smoked in private places such as bedroom, restroom, dormitory and others. The proportions of going night clubs among smokers (22.2%) differed from non-smokers (2.7%). Most smokers were motivated to smoke by friends (56.6%). People who persuaded the majority (22.8%) of smoker group to stop smoking were friends. Both smokers and non-smokers received knowledge about smoking from many sources, such as educational institutes, temples, radio, television and newspapers, but most of them replied that the most influential source of motivation was educational institute. The majority of the students which was 72.7% wanted to stop smoking according to its adverse effect to their health. However the smoker could not stop whenever they saw other people smoking.

Regarding the relationship between smoking habit and other variables, it was found that the risk factors of smoking

were being neglected by the family and less opportunity to express their ideas. Having close friends addicted to smoking was another factor persuading them to smoke. Smokers also had higher age and higher income than the non-smokers.

Form this research it was suggested that the government and related bodies seriously promote and provide knowledge on cigarettes to youngsters of all levels, in all parts of the country. Media may be interdisciplinary and the content should cover adverse effects of cigarette smoking, value of not smoking, guidelines on how to deny smoking and how to go out with friends, laws dealing tobacco consumption, guidelines for stop smoking, etc. Promotion should be done at all levels of educational institutes on creative activities which should encourage all students to participate. There should be campaigns against smoking in all educational institutes. Knowledge on cigarette, surveillance on legal purchase of cigarettes should also be promoted. There should also be more research on youth and smoking to obtain data for the guidance of problem solving, production of materials on smoking, in accordance to various youth groups in the society.